

УДК 338.43:330.133:330.101.541

DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2025.26.1>

Бойко Л.О.

кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
Херсонський державний аграрно-економічний університет
(м. Херсон / м. Кропивницький)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3699-6906>

Boiko Liudmyla

Kherson State Agrarian and Economic University
(Kherson / Kropyvnytskyi)

ЦІНОВА ВОЛАТИЛЬНІСТЬ АГРОСЕКТОРУ ТА ЇЇ ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ВИРОБНИКІВ

PRICE VOLATILITY IN THE AGRICULTURAL SECTOR AND ITS ECONOMIC CONSEQUENCES FOR AGRICULTURAL PRODUCERS

У статті досліджено цінову волатильність аграрного сектору України та визначено її економічні наслідки для сільськогосподарських виробників в умовах економічної й воєнної нестабільності. Особливу увагу приділено впливу воєнних дій на посилення цінової нестабільності через порушення логістичних ланцюгів, скорочення виробничого потенціалу та зміну державної регуляторної політики. На основі аналізу динаміки індексу цін на сільськогосподарську продукцію та індексу інфляції встановлено, що ціни в аграрному секторі характеризуються вищим рівнем волатильності порівняно із загальноекономічними інфляційними процесами, що зумовлює підвищені фінансові ризики для аграрних підприємств. Визначено, що нестабільність цін ускладнює процеси фінансового планування, прогнозування доходів і формування інвестиційної стратегії сільськогосподарських виробників, особливо малих і середніх. Зменшення негативного впливу цінових коливань потребує комплексного підходу, який поєднує удосконалення механізмів державного регулювання аграрних ринків, розвиток експортної та внутрішньої інфраструктури, а також впровадження інструментів управління ціновими ризиками.

Ключові слова: цінова волатильність, аграрний сектор, ціноутворення, сільськогосподарські виробники, воєнні дії, економічна нестабільність.

The article studies the price volatility of the agricultural sector of Ukraine and determines its economic consequences for agricultural producers in conditions of economic and military instability. It is substantiated that agricultural pricing is formed under the influence of a complex of interrelated factors, among which the leading role is played by the world price situation, forecasted volumes of gross collection, the state of export logistics, the level of transitional stocks, as well as tariff and non-tariff restrictions on foreign markets. Particular attention is paid to the impact of military actions on increasing price instability due to disruption of logistics chains, reduction of production potential and changes in state regulatory policy. The combination of these factors significantly complicates forecasting price dynamics and increases the level of economic risks for agricultural producers, limiting their investment opportunities and financial stability. Based on the analysis of the dynamics of the agricultural product price index and the inflation index, it was established that prices in the agricultural sector are characterized by a higher

level of volatility compared to general economic inflationary processes, which causes increased financial risks for agricultural enterprises. It is determined that price instability complicates the processes of financial planning, income forecasting and investment strategy formation of agricultural producers, especially small and medium-sized ones. It is proved that reducing the negative impact of price fluctuations requires a comprehensive approach that combines the improvement of state regulation mechanisms of agricultural markets, the development of export and domestic infrastructure, as well as the introduction of price risk management tools. The results obtained can be used in the formation of state agricultural policy and in the practical activities of agricultural enterprises in order to increase their economic stability and competitiveness.

Keywords: price volatility, agricultural sector, pricing, agricultural producers, military operations, economic instability.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток аграрного сектору економіки характеризується високим рівнем цінової волатильності на сільськогосподарську продукцію, що зумовлено впливом глобальних і внутрішніх чинників, зокрема воєнними діями, коливаннями цін на світових аграрних ринках, змінами валютних курсів, порушенням логістичних ланцюгів, кліматичними ризиками та нестабільністю макроекономічного середовища. За таких умов цінові коливання набувають системного характеру та істотно впливають на фінансово-економічні результати діяльності сільськогосподарських виробників.

Високий рівень цінової нестабільності ускладнює процеси планування виробництва, формування витрат і прогнозування доходів аграрних підприємств, що підвищує ризики зниження рентабельності, погіршення платоспроможності та обмеження інвестиційної активності. Особливо вразливими до цінових коливань є малі та середні сільськогосподарські виробники, які мають обмежені фінансові ресурси та недостатні можливості для використання інструментів хеджування цінових ризиків.

У зв'язку з цим актуальним є необхідність наукового дослідження природи цінової волатильності агросектору, її економічних наслідків для сільськогосподарських виробників і розробка обґрунтованих управлінських та економічних інструментів мінімізації негативного впливу цінових коливань, що зумовлює вибір теми та спрямованість даної наукової статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема цінової волатильності аграрного сектору та її економічних наслідків для сільськогосподарських виробників широко висвітлюється у працях вітчизняних науковців, які досліджують причини нестабільності аграрних ринків, механізми формування цін та вплив цінових коливань на фінансову стійкість і результативність діяльності аграрних підприємств.

Зокрема, Бондаренко В.М. у своїй науковій праці здійснює комплексний аналіз цінових факторів, що визначають умови функціонування аграрних підприємств, зосереджуючи увагу на їх впливі на рівень конкурентоспроможності, прибутковості та фінансової стійкості суб'єктів аграрного сектору в умовах ринкової нестабільності. Автор детально досліджує сукупність внутрішніх і зовнішніх чинників ціноутворення, зокрема собівартість виробництва, технологічний рівень, продуктивність праці, кон'юнктуру світових аграрних ринків, державне регулювання та логістичні обмеження, а також розкриває механізми формування цін на основі класичних і сучасних теоретичних підходів та їх економічні наслідки для сільськогосподарських виробників [1].

Проблеми нестабільності цін на продукцію агропромислового комплексу в Україні в умовах загострення конкуренції на аграрному ринку досліджують Кирилюк І. та Трохименко А. Науковці аналізують причини зростання собівартості виробництва і зберігання зернових та технічних культур, виявляють чинники диспаритету цін, особливості формування цін для сільськогосподарських виробників, а також оцінюють вплив державного регулювання та обґрунтовують можливі напрями його вдосконалення [2].

Дядик Т.В. та інші у своїй науковій праці аналізують динаміку цін на сільськогосподарську продукцію та чинники, що формують цінову політику аграрного сектору в сучасних умовах. Автори обґрунтовують визначальну роль цінового механізму в розвитку аграрної економіки, звертають увагу на наявність цінових диспропорцій у системі АПК та доводять необхідність поєднання ринкових механізмів ціноутворення з ефективним державним регулюванням з метою мінімізації негативних економічних наслідків для аграрного виробництва [3].

Конська А.О. та Маначинська Ю.А. у своїй статті здійснюють комплексний аналіз фінансового стану суб'єктів аграрного бізнесу України в умовах воєнної агресії та окреслюють ключові напрями їх відновлення у післявоєнний період. Автори ідентифікують основні виклики для агросектору, зокрема логістичні обмеження, дефіцит трудових ресурсів і зростання цін на виробничі ресурси, та обґрунтовують доцільність використання цифровізації й інноваційних фінансових інструментів для забезпечення фінансової стійкості, оптимізації витрат і підвищення інвестиційної привабливості аграрних підприємств [4].

Незважаючи на значну кількість наукових досліджень, присвячених проблемам функціонування аграрних ринків, недостатньо розкритими залишаються питання комплексної оцінки економічних наслідків цінової волатильності для різних категорій сільськогосподарських виробників, а також механізмів адаптації підприємств до нестабільного цінового середовища. Відсутність ефективних підходів до управління ціновими ризиками стримує підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору та його сталий розвиток.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає у комплексному дослідженні цінової волатильності аграрного сектору України в умовах економічної та воєнної нестабільності, аналізі ключових факторів, що впливають на формування цін на сільськогосподарську продукцію, а також оцінці економічних наслідків цінових коливань для сільськогосподарських виробників.

Виклад основного матеріалу. Формування цінового середовища в аграрному секторі відбувається під впливом сукупності взаємопов'язаних внутрішніх і зовнішніх чинників, дія яких зумовлює підвищену мінливість цін на сільськогосподарську продукцію. До внутрішніх чинників належать рівень витрат виробництва, технологічні особливості галузі, сезонність, продуктивність праці та організація збуту, тоді як зовнішні фактори охоплюють кон'юнктуру світових аграрних ринків, валютні коливання, державну аграрну політику, логістичні умови та кліматичні зміни. Взаємодія зазначених факторів формує нестабільну цінову динаміку, що безпосередньо впливає на економічні результати діяльності сільськогосподарських виробників.

Особливістю аграрного виробництва є обмежені можливості оперативного реагування на цінові сигнали ринку через тривалі виробничі цикли та залежність від природно-кліматичних умов. У результаті виробники змушені приймати господарські рішення в умовах невизначеності щодо майбутнього рівня цін, що підвищує ризики недоотримання доходів та ускладнює фінансове планування. За таких умов зростає значення ефективного управління витратами, диверсифікації виробництва та впровадження інструментів фінансового прогнозування. У цьому контексті доцільним є орієнтація аграрних підприємств на впровадження нішових сільськогосподарських культур, які характеризуються вищим рівнем цінової стабільності та маржинальності порівняно з традиційними масовими культурами, що дає змогу зменшити залежність від кон'юнктурних коливань ринку, диверсифікувати джерела доходів і забезпечити більш стійке формування прибутку навіть за умов економічної та цінової нестабільності [5–7].

Вагомий вплив на рівень цінової волатильності мають також інституційні чинники, зокрема механізми державного регулювання аграрних ринків, рівень розвитку інфраструктури та доступ виробників до фінансових ресурсів. Недосконалість системи

цінового регулювання та обмежені можливості використання ринкових інструментів страхування цінових ризиків знижують здатність аграрних підприємств адаптуватися до нестабільного середовища. У зв'язку з цим актуальним є пошук ефективних економічних механізмів, спрямованих на зменшення негативних наслідків цінової волатильності та забезпечення стійкого розвитку сільськогосподарських виробників.

Логістичні та інфраструктурні чинники також суттєво впливають на рівень цінової волатильності в аграрному секторі через зміну витрат на транспортування, зберігання та реалізацію сільськогосподарської продукції. Порушення логістичних ланцюгів, обмежена пропускна спроможність транспортної інфраструктури, дефіцит складських і елеваторних потужностей призводять до зростання трансакційних витрат, що безпосередньо відображається на підвищенні або нерівномірності закупівельних цін. За умов логістичних обмежень виробники змушені реалізовувати продукцію у стислий період часу, часто за зниженими цінами, що посилює сезонні коливання та загальну нестабільність цін на аграрних ринках.

Природно-кліматичні чинники формують цінову волатильність через вплив на обсяги та якість сільськогосподарського виробництва. Неприятливі погодні умови, кліматичні аномалії, посухи або надмірні опади зумовлюють коливання врожайності, що призводить до дисбалансу між попитом і пропозицією на ринку. Зниження обсягів виробництва, як правило, спричиняє зростання цін, тоді як високі врожаї можуть викликати їх різке падіння, особливо за обмежених можливостей зберігання та експорту. Крім того, залежність аграрного виробництва від тривалих виробничих циклів обмежує здатність виробників оперативно реагувати на цінові коливання, що підсилює нестабільність цін і підвищує рівень економічних ризиків (Табл. 1).

Таким чином, сукупний вплив логістичних, інфраструктурних і природно-кліматичних чинників формує нестабільну динаміку цін на сільськогосподарську продукцію та зумовлює значні коливання рівня доходів аграрних виробників. З метою кількісної оцінки цих коливань і визначення загальних тенденцій зміни цін доцільним є використання узагальнюючих показників, зокрема Індексу цін на сільськогосподар-

Таблиця 1

Чинники цінової волатильності аграрного сектору та їх економічний вплив на сільськогосподарських виробників

Група чинників	Основні прояви	Економічні наслідки для виробників
Внутрішні чинники	Рівень виробничих витрат, технологічні особливості, сезонність виробництва, продуктивність праці, організація збуту	Колівання собівартості продукції, ускладнення планування витрат, нестабільність фінансових результатів
Зовнішні ринкові чинники	Кон'юнктура світових аграрних ринків, валютні коливання, зміни попиту і пропозиції	Невизначеність доходів, залежність внутрішніх цін від зовнішніх ринків, зниження прогнозованості прибутків
Інституційні чинники	Державна аграрна політика, механізми цінового регулювання, доступ до фінансових ресурсів	Обмеження можливостей адаптації до цінових коливань, зниження ефективності ринкового саморегулювання
Логістичні та інфраструктурні чинники	Транспортні обмеження, стан інфраструктури, витрати на зберігання і реалізацію	Зростання додаткових витрат, зменшення маржі виробників, порушення збутових процесів
Природно-кліматичні чинники	Погодні умови, кліматичні ризики, тривалі виробничі цикли	Неможливість швидкого реагування на цінові сигнали, підвищення ризиків недоотримання доходів

Джерело: сформовано автором

ську продукцію, аналіз якого дає змогу більш об'єктивно оцінити масштаби цінової волатильності та її економічні наслідки для суб'єктів аграрного сектору. Індекс цін на агропродукцію, це середньозважена величина, що враховує зміни середніх цін на основні види сільськогосподарської продукції, з урахуванням всіх напрямків її реалізації (Табл. 2).

Наведені дані Індексу цін на сільськогосподарську продукцію за 2020–2025 рр. свідчать про суттєву нерівномірність цінової динаміки як у міжрічному, так і в помісячному розрізі, що підтверджує високий рівень волатильності аграрного ринку. 2022 р. характеризується зниженням індексу в більшості місяців, особливо в літній період (липень - 92,6%), що відображає вплив воєнних дій, зокрема порушення логістики та скорочення внутрішнього попиту. Річний індекс 100,2% свідчить про майже повну цінову стагнацію. У 2023 р. простежується тенденція до зниження цін, що підтверджується низькими значеннями індексу в осінні місяці (жовтень - 90,7%). Річний індекс 86,6% вказує на загальне падіння цін на сільськогосподарську продукцію, що могло негативно впливати на доходи виробників.

Попередні дані за 2025 р. демонструють відновлення зростання цін у першій половині року, з максимальним значенням у січні (110,7%). Річний індекс 113,8% свідчить про посилення цінової активності, що може бути наслідком адаптації аграрного сектору до нових економічних умов та часткового відновлення ринкової інфраструктури. Загалом динаміка індексу цін підтверджує циклічний і нестабільний характер ціноутворення в аграрному секторі, зумовлений поєднанням ринкових, логістичних і природно-кліматичних чинників, що посилює економічні ризики для сільськогосподарських виробників.

З метою наочного зіставлення загальноекономічних та галузевих цінових тенденцій додатково наводимо графік з динамікою зміни індексів інфляції та цін на аграрну продукцію, який дає змогу простежити взаємозв'язок між інфляційними процесами в економіці та коливаннями цін у аграрному секторі, а також оцінити ступінь їх синхронності й відмінності у різні періоди (Рис. 1).

Аналіз графіка свідчить, що індекс цін на агропродукцію загалом демонструє вищу волатильність порівняно з індексом інфляції, що проявляється у різких коливаннях упродовж окремих періодів. Це зумовлено специфікою аграрного виробництва, зокрема сезонністю, залежністю від природно-кліматичних умов, а також впливом кон'юнктури світових ринків і логістичних обмежень. Водночас індекс інфляції характеризується більш плавною та поступовою динамікою, відображаючи загальні макроекономічні процеси.

У середньо- та довгостроковій перспективі простежується синхронний рух обох індексів, що свідчить про тісний зв'язок між загальним зростанням цін в економіці та ціноутворенням у аграрному секторі. При цьому в окремі періоди, зокрема під час

Таблиця 2

Зведена таблиця індексів цін реалізації сільськогосподарської продукції з 2020 по 2025 рр. (%)*

Роки/місяці	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	За рік
2020	102,7	105,5	102,3	113,0	95,8	101,2	97,5	98,6	107,0	106,3	108,9	106,2	153,6
2021	110,2	104,0	107,5	98,5	99,5	94,9	95,8	97,8	98,5	101,6	104,4	104,0	116,7
2022	106,1	102,1	100,4	93,9	94,7	95,2	92,6	107,7	103,6	102,2	98,8	104,3	100,2
2023	99,5	104,1	101,2	95,5	96,4	95,4	96,5	101,4	97,1	90,7	104,3	104,6	86,6
2025	110,7	102,0	103,0	102,0	99,6	97,6	100,2	99,9	98,6				113,8

Примітка: * значення індексу надаються у відсотках відносно попереднього місяця

Джерело: [8]

Рис. 1. Динаміка зміни індексів інфляції та цін сільськогосподарської продукції
Джерело: [9]

економічних та ринкових потрясінь, індекс цін на агропродукцію не лише слідує за інфляційними процесами, а й випереджає індекс інфляції, що вказує на підвищену чутливість аграрного ринку до зовнішніх і внутрішніх потрясінь. Таким чином, наведений графік підтверджує, що цінова динаміка в аграрному секторі формується під впливом як загальноекономічних інфляційних процесів, так і специфічних галузевих чинників, що зумовлює підвищений рівень цінової нестабільності та економічних ризиків для сільськогосподарських виробників.

З огляду на виявлені тенденції динаміки індексів інфляції та цін на агропродукцію, а також з урахуванням специфіки функціонування аграрного ринку, доцільно перейти до розгляду основних факторів, що впливають на ціноутворення в Україні, які формують рівень і характер цінових коливань у сільському господарстві та визначають економічні умови діяльності вітчизняних сільськогосподарських виробників (Рис.2).

Рис. 2. Фактори впливу на ціноутворення в Україні

Джерело: [6]

В умовах воєнних дій формування цін на сільськогосподарську продукцію в Україні відбувається під впливом комплексу зовнішніх і внутрішніх факторів, дія яких істотно посилює цінову волатильність та економічну невизначеність для виробників. Світова цінова кон'юнктура набуває визначального значення, оскільки скорочення або зростання пропозиції з боку провідних країн - виробників та зміни попиту з боку основних країн-імпортерів безпосередньо впливають на експортні ціни української агропродукції. Воєнні ризики, обмеження торгівлі та геополітична напруженість спричиняють нестабільність світових ринків, що призводить до різких цінових коливань і підвищеної чутливості внутрішніх цін до зовнішніх шоків.

Прогнозований валовий збір в Україні є важливим внутрішнім фактором ціноутворення, оскільки зменшення посівних площ, втрати врожаю через бойові дії та обмежений доступ до ресурсів формують очікування дефіциту пропозиції. Негативні прогнози щодо обсягів виробництва, як правило, стимулюють зростання цін, тоді як більш сприятливі очікування можуть стримувати їх підвищення навіть за складних умов реалізації продукції.

Ключовим чинником залишається якість функціонування експортної логістики, адже порушення транспортних маршрутів, блокування портів і обмежена пропускна спроможність альтернативних шляхів експорту призводять до зниження закупівельних цін на внутрішньому ринку. За відсутності стабільної логістики виробники змушені реалізовувати продукцію з дисконтом, що поглиблює розрив між внутрішніми та світовими цінами.

Відсутність перехідних залишків аграрної продукції посилює нестабільність цін, оскільки ринок стає більш чутливим до будь-яких змін у пропозиції. Низькі запаси обмежують можливості згладжування сезонних коливань і підвищують ризик різких цінових стрибків у періоди пікового попиту.

Суттєвий вплив на ціноутворення мають і регуляторні рішення держави, зокрема прийняття так званих «ріпаково-соевих правок» та впровадження експортного мита. Такі заходи, з одного боку, спрямовані на наповнення бюджету та стабілізацію внутрішнього ринку, а з іншого - можуть знижувати експортну привабливість продукції, що відображається у зменшенні цін для виробників [10].

Не менш важливими є тарифні політики на світових ринках і наявність квот, які обмежують доступ української продукції до окремих ринків збуту. Запровадження імпорتنих квот або підвищення тарифів у країнах-партнерах звужує експортні можливості та посилює конкуренцію на альтернативних ринках, що чинить додатковий тиск на ціни.

В умовах воєнних дій ціноутворення в аграрному секторі України формується під впливом взаємодії глобальних ринкових тенденцій, внутрішніх виробничих очікувань, логістичних обмежень і регуляторних рішень, що зумовлює підвищену цінову волатильність та зростання економічних ризиків для сільськогосподарських виробників.

Висновки. Проведене дослідження підтверджує, що цінова волатильність аграрного сектору України має комплексний і системний характер та формується під впливом поєднання глобальних ринкових тенденцій, внутрішніх виробничих факторів, логістичних обмежень і регуляторних рішень держави. Аналіз динаміки індексу цін на сільськогосподарську продукцію та індексу інфляції засвідчив їх загальну синхронність у довгостроковій перспективі. В умовах воєнних дій визначальними чинниками ціноутворення стають світова цінова кон'юнктура, прогнозні обсяги валового збору, стан експортної логістики, рівень перехідних запасів, а також тарифні та нетарифні обмеження на зовнішніх ринках. Отримані результати свідчать про необхідність удосконалення механізмів державного регулювання аграрних ринків, розвитку експортної та внутрішньої інфраструктури, а також впровадження інструментів управління ціновими ризиками. Реалізація комплексного підходу до стабілізації цінового середовища сприятиме підвищенню економічної стійкості аграрних підприємств, збереженню їх конкурентоспроможності та забезпеченню сталого розвитку аграрного сектору України.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко, В. М. Цінові фактори підприємств аграрного сектору. *Актуальні питання економічних наук*, 2025. № (13). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.16899791>
2. Кирилюк, І., & Трохименко, А. Особливості ціноутворення на продукцію АПК. *Економіка та суспільство*, 2021. № (26). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-34>
3. Дядик Т.В., Даниленко В.І. Дикопавленко В.М. Ціни та чинники маркетингової цінової політики в агробізнесі. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*, 2021. Вип. 4 (31). С. 58–64. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.31-9>
4. Конська А.О., Маначинська Ю.А. Фінансовий стан аграрних підприємств у контексті відновлення агросектору після війни. *UNIVERSUM*, 2025. № (21). С. 32–36. URL: <https://archive.liga.science/index.php/universum/issue/view/june2025>
5. Бойко, Л. Нішеві культури як чинник диверсифікації доходів аграрного бізнесу: фокус на лікарські рослини. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*, 2025. № (24), С. 284–291. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2025.24.31>
6. Бойко Л. Нішеві культури для ревіталізації агробізнесу у період невизначеності. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2023. № 17. С. 44–49. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.17.6>
7. Бойко Л. & Бойко В. Сучасний стан агробізнесу в Україні та його ревіталізація у післявоєнний період. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2023. № 16. С. 55–61. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.16.7>
8. Індекс цін на сільськогосподарську продукцію. 2025. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/agroprice/>
9. Артım А. Аграрний сезон 2025/26: ціни, попит і виклики українського зернового та олійного ринків. 2025. URL: <https://agroelita.info/ahramnyu-sezon-2025-26-tsinny-popyt-i-vyklyk-ukrainskoho-zernovoho-ta-oliynoho-rynki/>
10. Омелъченко О. «Соеві правки»: коли стимулювання переробки перетворюється на бар'єр для аграріїв. 2025. URL: <https://epravda.com.ua/biznes/soyevi-pravki-koli-stimulyvannya-pererobki-peretvoryuetsya-na-bar-yer-dlya-agrarijiv-812982/>

References:

1. Bondarenko, V. (2025). Tsinovi faktory pidpriemstv ahrarynoho sektoru [Price factors of agricultural enterprises]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk – Current Issues of Economic Sciences*, no. (13). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.16899791>
2. Kyryliuk, I., & Trokhymenko, A. (2021). Osoblyvosti tsinoutvorennia na produktsiiu APK [Features of pricing for agricultural products]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, no. (26). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-34>
3. Diadyk T., Danylenko V. & Dykopavlenko V. (2021). Tsiny ta chynnyky marketynhovoi tsinovoi polityky v ahrobiznesi [Prices and factors of marketing price policy in agrobusiness]. *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia – Eastern Europe: economy, business and governance*. Vol. 4 (31). Pp. 58–64. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.31-9>
4. Kanska A. O., Manachynska Yu. A. (2025) Finansovyi stan ahrarynykh pidpriemstv u konteksti vidnovlennia ahrosektoru pislia viiny [Financial condition of agricultural enterprises in the context of the restoration of the agricultural sector after the war]. *Universum*. no. (21). pp. 32–36. Available at: <https://archive.liga.science/index.php/universum/issue/view/june2025>
5. Boiko, L. (2025). Nishevi kultury yak chynnyk dyversyfikatsii dokhodiv ahrarynoho biznesu: fokus na likarski roslyny [Niche crops as a factor in diversifying agricultural business revenues: focus on medicinal plants]. *Tavriiskyi naukovyi visnyk. Seriya: Ekonomika – Taurida Scientific Herald. Series: Economics*, no. (24), pp. 284–291. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2025.24.31>
6. Boiko, L. (2023) Nishevi kultury dlia revitalizatsii ahrobiznesu u period nevyznachenosti [Niche crops for revitalization of agribusiness in the period of uncertainty]. *Tavriiskyi naukovyi visnyk. Seriya: Ekonomika – Taurida Scientific Herald. Series: Economics*, vol. 17, pp. 44–49. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.17.6>
7. Bioko, L., & Boiko, V. (2023). Suchasnyi stan ahrobiznesu v Ukraini ta yoho revitalizatsiia u pisliavoiennyi period [The current state of agribusiness in Ukraine and its revitalization in a post-war period]. *Tavriiskyi naukovyi visnyk. Seriya: Ekonomika – Taurida Scientific Herald. Series: Economics*, no. (16), pp. 55–61. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.16.7>

8. Indeks tsin na silskohospodarsku produktsiiu [Agricultural Product Price Index]. (2025). Available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/agroprice/>

9. Artyom A. (2025). Ahrarnyi sezon 2025/26: tsiny, popyt i vyklyky ukrainskoho zernovoho ta oliinoho rynkiv [Agricultural season 2025/26: prices, demand and challenges of the Ukrainian grain and oilseed markets]. Available at: <https://agroelita.info/ahrarnyy-sezon-2025-26-tsiny-popyt-i-vyklyky-ukrainskoho-zernovoho-ta-oliynoho-rynkiv/>

10. Omelchenko O. (2025). «Soievi pravky»: koly stymuliuvannia pererobky peretvoriuietsia na barier dlia ahrariiv [“Soybean amendments”: when the stimulation of processing turns into a barrier for farmers]. Available at: <https://pravda.com.ua/biznes/soievi-pravki-koli-stimulyuvannya-pererobki-peretvoryuyetsya-na-bar-yer-dlya-agrarijiv-812982/>

Стаття надійшла: 14.11.2025

Стаття прийнята: 12.12.2025

Стаття опублікована: 30.12.2025